

Otestoval si soudní znalce. Výsledek byl otřesný

Patrik Biskup

Dva roky se Jiří Ježek z Mostu brání soudní žalobě, podle které měl v roce 2002 podepsat směnku na 90 miliónů korun s desetiletou splatností. Tvrdí, že podpis na směnce není jeho a že to na něj ušili podvodníci.

Soud zatím definitivně nerozhodl, v rámci důkazního řízení má totiž k dispozici dva zcela protichůdné posudky soudních znalců, kteří zkoumali pravost podpisu na směnce. A to Ježka dopálilo natolik, že se rozhodl na vlastní pěst ověřit kvalitu písmoznalectví jako znaleckého oboru.

Před notářkou a dalšími svědky nechal svoji sekretářku za sebe podepsat fiktivní dokument, přičemž pravost podpisu měli posléze určit dva náhodně vybraní soudní písmoznalci, kteří netušili, že jde o test, a posudek zpracovali standardně na objednávku za úplatu podle znaleckého tarifu.

A výsledek? Oba znalci ve svých posudcích dospěli k tomu, že jde jednoznačně o pravý podpis Jiřího Ježka.

„Byl jsem z toho paf. Na oba znalce proto podal trestní oznámení za podání nepravdivého znaleckého posudku. Jasně se tím ukázalo, že tito znalci nejsou odborníci a kdekdo je může přechytračit. To je alarmující zejména proto, že jejich závěry jsou klíčové pro rozhodování soudů ve sporech, kde létají obrovské peníze anebo se rozhoduje o lidských osudech,“ tvrdí Ježek.

Problém podle oslovených expertů je v tom, že při zkoumání ručního písma znalci nepoužívají, tak jako v jiných oborech, počítačové metody, ale zásadní roli v tom stále ještě hraje lidský faktor. Soud v této souvislosti upozornil na to, že v současné době zcela chybí předpis, který by upravoval odbornou způsobilost znalců v této oblasti.

Přečtěte si příložený text a odpovězte na následující otázky:

1. Stylistika

1. a) Do které funkčněstylové oblasti byste zařadili uvedený text?

b) O jaký slohový útvar se jedná?

c) Jaký slohový postup je v textu dominantní?

2. a) Jak je text členěn z hlediska horizontálního?

b) Charakterizujte téma

1. odstavce:

3. odstavce:

5. odstavce:

6. odstavce:

3. Které prostředky vertikálního členění se v tomto textu uplatňují?

4. K následujícím výrazům z textu přiřadte jejich adekvátní slohový příznak. Vybírejte přitom ze škály - výraz knižní, termín, slohově neutrální, hovorový, expresivní.

ušili to na něj -

být z toho paf -

(peníze) létají -

2. Syntax

1. Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v němž budou údaje o jednotlivých větách (způsob připojení, větněčlenská funkce, konstitutivnost, sémantický vztah a jeho vyjádření).

Soud zatím definitivně nerozhodl, v rámci důkazního řízení má totiž k dispozici dva zcela protichůdné posudky soudních znalců, kteří zkoumali pravost podpisu na směnce, kterou měl pan Ježek podepsat v roce 2002 a podle níž měl do 10 let zaplatit 90 milionů.

2. Gramatickým větným vzorcem запиšte základovou větnou strukturu následujících větných celků.

a) *Už dva roky se pan Jiří Ježek brání žalobě.* GVV:

b) *Písmoznalci netušili, že jde o test jejich schopností.* GVV:

c) *Jasně se ukázalo, že tito znalci nejsou odborníci.* GVV:

d) *Jejich závěry jsou klíčové pro rozhodnutí soudu.* GVV:

3. Podtrhněte v následujících větách výrazy, které v nich vyjadřují modalitu. Uveďte, o jaké modální významy (MV) konkrétně jde.

a) *Jiří Ježek měl v roce 2002 podepsat směnku.* MV:

b) *Pravost podpisu měli posléze určit dva náhodně vybraní písmoznalci.* MV:

c) *Kde kdo může tyto odborníky přechytračit.* MV:

4. Doplňte do přiloženého textu chybějící uvozovky a vymezenou textovou část s uvozovkami zde vypište:

5. Proveďte syntaktickou analýzu následující věty jednoduché a její stavbu znázorněte náležitým plošným schématem (s údaji o větných členech a skladebních vztazích gramatických a sémantických).

Existence dvou zcela protichůdných posudků soudních znalců vedla Jiřího Ježka k rozhodnutí ověřit si na vlastní pěst kvalitu písmoznalectví jako svébytného znaleckého oboru.

3. Morfologie

1. Určete slovní druh slov užitých v textu:
(např. *svůj* – zájmeno)

brání se:

jasně (druhý řádek předposledního odstavce):

jejich:

dva:

zcela:

2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:
(např. *schopnost* – kost)

podpis:

znalec:

způsobilost:

3. a) Utvořte přechodník minulý pro střední rod množného čísla sl. rodu činného od slovesa *dospět*:

b) Utvořte přechodník přítomný pro ženský rod jednotného čísla sl. rodu činného od slovesa *být*:

4. a) Utvořte 7. pád množného čísla podstatného jména *tarif*:

b) Utvořte 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *nechat*:

c) Utvořte 6. pád množného čísla podstatného jména *posudek*:

d) Určete slovesnou třídu slovesa *dospět*:

e) Určete deklinační vzor přídavného jména *nepravdivý*:

4. a) Najděte v prvním odstavci frazém a vypište ho:

b) Určete, od kterého slova bylo utvořeno slovo *zásadní*:

5. a) Určete druh zájmena *něj* (poslední věta prvního odstavce):

b) Utvořte příčestí trpné (rodu mužského živ. i neživ.) slovesa *ušít*:

c) Utvořte přechýlenou podobu slova *svědek*:

4. Lexikologie a tvoření slov

1. Vyhledejte základové (bezprostředně motivující) slovo k těmto slovům obsaženým v textu (uvedte alespoň šest případů).

Např: *vzorný* ← *vzor*, *vzdělání* ← *vzdělat*

<i>otestovat</i>	<i>pravost</i>	<i>zpracovat</i>
<i>žaloba</i>	<i>podpis</i>	<i>objednávka</i>
<i>podvodník</i>	<i>sekretářka</i>	<i>alarmující</i>

2. Uveďte opozita k následujícím slovům, která se vyskytují v našem textu. Uveďte opozita alespoň k 6 příkladům. Ve dvou případech můžete použít opozitum odvozené od stejného základu.

<i>protichůdný</i>	<i>posléze</i>	<i>klíčový</i>
<i>pravý</i>	<i>nepravdivý</i>	<i>obrovský</i>
<i>vlastní</i>	<i>odborný</i>	<i>expert</i>

3. Základním tématem našeho textu je problém adekvátní expertízy při posuzování pravosti podpisu. Vyhledejte v prvních třech odstavcích alespoň tři slova patřící do stejného slootovorného hnízda (včetně složenin), která tomuto tématu odpovídají. Vysvětlete, z kterého slova všechny tyto odvozeniny (resp. složeniny) vycházejí a ukažte vývoj jejich tvoření z tohoto výchozího slova.

.....

.....

4. Náš text, který se zabývá jurisdikční problematikou, je přísně profesionální, vyznačující se rigorózností, až nadstandardní spisovností (srov. *příčemž*, *posléze*). Přesto do něho pronikla řada prvků hovorových (kolokvialismů), až blízkých obecné češtině. To lze ověřit např. v odstavci předposledním. Vyberte ze tří uvedených kolokvialismů dva a nabídněte za ně spisovné ekvivalenty.

.....

.....

.....

5. Ve třetím odstavci najdete řadu slov cizího původu (přejímek).

a. Ukažte jejich počestění tak, že je zařadíte do příslušné české gramatické kategorie:

2 slova vzor <i>hrad</i>	1 adjektivum
2 slova vzor <i>žena</i>	1 adverbium

b. Pokuste se vyjádřit význam následujících přejímek českým slovem či souslovím.

test:

alarmující:

5. Fonetika, fonologie a pravopis

1. Proveďte transkripci následujícího souvětí (použijte českou verzi):

Soud zatím definitivně nerozhodl, v rámci důkazního řízení má totiž k dispozici dva zcela protichůdné posudky soudních znalců, kteří zkoumali pravost podpisu na směnce.

2. Vysvětlete podstatu asimilace znělosti. V předchozím textu (úkol č. 1) najděte pro tuto změnu tři příklady.

3. Určete, v kterých slovech z následující řady se vyskytuje dvojhláska: *poučit, doufat, neuvěřitelný, eukalypt, biologie, neunesu, poupě*.

4. Uveďte, jak lze funkčně využít zpomaleného tempa řeči v souvislém projevu a důrazu:

5. Uveďte příklady českých bilabiálních konsonantů.

6. Opravte defektní text:

Ministr uvedl, že reformy byly zavedeny do praxe, a že se od nich očekává výrazné zlepšení státních financí. Tento překlad pochází s počátku století, a nad to byl pořízen z jiného jazyka, než z japonštiny. Rychlo varnou konvici s vařící vodou na sebe převrhl dvouletý chlapec v úterý v Radnici na rokycansku. Při vyšetřování nehody narazil řidič jiného auta do stojícího vozu Městské policie. Nehoda kamiónu u obce dolní Žandov ve středu ráno uzavřela silnici I/20 mezi Chebem a Mariánskými lázněmi. Nyní je úsek zcela neprůjezdný.